

COMMENTAAR

Door Bart Sturtewagen

WIENS VRIJHEID?

BELGIË staat wel degelijk op de wereldkaart. Samen met Nederland zijn we de grootste producenten van synthetische drugs als XTC, PMA en PMMA, die in het uitgaansleven tot de gangbare geplogenheden zijn gaan behoren. Tot in de Verenigde Staten, Japan en Australië is België een begrip, niet langer voor zijn chocolade, zijn witloof of zijn genocidewet, maar voor zijn pillen. Het beeld dat hoofdcommissaris Charles Dewinter van de federale politie aan de vooravond van Werelddrugdag schetste is hallucinant. De politie gooit de handen in onmacht in de lucht. Als er niets wordt gedaan aan de vraagzijde, is het indijken van de aanbodzijde onbegonnen werk, stelt ze.

Het was een illusie te denken dat de drugswet van de vorige regering die kwestie had geregeld. Het probleem belandt onvermijdelijk opnieuw bij het beleid.

De cijfers wijzen uit dat de chaotische aanpak van paars-groen er eigenlijk alleen toe heeft geleid dat het experimenteren met cannabis helemaal uit de taboesfeer is gehaald. Een jointje moet kunnen. Een kwart van de achttienjarige stak er vorig jaar wel eens eentje op. Het aantal vaste gebruikers is niet toegenomen, het aantal probeerders wel.

Die evolutie is niet zonder betekenis, maar het echte probleem ligt elders. Er bestaat bij ons een goed-draaiende, ondergrondse industrie die het hossende jonge volkje van een nimmer ophoudende stroom pittige pilletjes voorziet, waardoor het feest nooit hoeft op te houden. Het aanbod is zo overvloedig dat de prijs is ingestort. Een pilletje kost nu amper meer dan een Baccardi Breezer, nog zo'n een onmisbaar party-instrument.

Als de XTC-prijs zakt, is de risicopremie voor trafikanten blijkaar te laag

Die prijsdaling versterkt het risico op ongeval. De drempel voor geen misbruik wordt lager, maar bovendien daalt de winstmarge van de producenten, zodat die misschien geneigd zijn met de samenstelling te gaan knoeien. Niemand weet nog wat hij slijkt en dat velen zich niet bewust zijn van het gevaar, bleek vorige week nog bij een razzia in een discotheek. Toen moesten verscheidene fuifnummers in coma worden afgevoerd omdat ze alle tabletten die ze bij zich hadden, maar meteen hadden doorgeslikt.

Het eerste waarop zal moeten worden gewerkt, is dus informatieverstrekking. Geen gemakkelijke opdracht, want onheilsoodschappen verkopen moeilijk en verboden vruchten smaken het lekkerst. Maar dat neemt niet weg dat de inspanning en ook de creativiteit zal moeten worden opgedreven. Zolang een pilletje er „gewoon bijhoort“ hebben de maffia's vrij spel. Over wiens vrijheid gaat het hier eigenlijk?

De nieuwe minister van Binnenlandse Zaken zal ook meteen met een plan moeten komen om de efficiëntie van de politie in het opsporen en oprullen van drugsbendes tegen te gaan. Er worden de jongste jaren meer successen geboekt, maar dat heeft wellicht evenwel te maken met de groei van het fenomeen dan met een betere aanpak. Zolang de prijzen zakken, is de risicopremie voor de trafikanten blijkaar te laag.

Nu de Belgische diplomatie niet langer aan crisismangement moet doen, bestaat een boeiende nieuwe opdracht erin de internationale samenwerking te versterken. Want alleen bereiken we, ook op dit terrein, niets.

WAAROM BIOTECHNOLOGIE DE HONGERSNOOD IN AFRIKA NIET ZAL OPLOSSEN

DE STANDAARD ANALYSE

Kim De Rijck

De Amerikaanse president George W. Bush beschuldigt Europa ervan de honger in Afrika in stand te houden door genetisch gewijzigde gewassen te boycotten. Dat Bush hierbij meer bezorgd is om de Amerikaanse economie dan om de honger in Afrika, is zonneklaar. Maar zou biotechnologie echt de honger in Afrika kunnen verhelpen?

GENETISCH gewijzigde gewassen kunnen in ontwikkelingslanden beslist voor een hogere productiviteit van de landbouw zorgen. De oogstverliezen door insectenplagen en plantenziektes zijn er veel groter dan bij ons. En tijdens het transport en de opslag in slechte omstandigheden gaat er nog eens een groot deel van de oogst verloren, door schimmel of vrata door ongedierte.

Genetisch gewijzigde gewassen die resistent zijn tegen al dat geweld van de natuur, kunnen de schade beperken. Resistente gewassen kunnen ook verhinderen dat de landbouwers giftige pesticiden moeten gebruiken — als ze al het geld zouden hebben om die te kopen. Maar in veel gevallen zijn die kwalen beter

te bestrijden door een beter beheer van de teelten en de oogst. Veel kleine landbouwers in ontwikkelingslanden hebben bijvoorbeeld nog nooit van gewasrotatie gehoord. Akkers worden met steeds dezelfde teelten beplant, tot de grond uitgeput is of verzadigd met ziekteverwekkers, en er ten slotte niets meer groeit. Hier is in de eerste plaats ontwikkelingshulp in fundamentele landbouwmethoden nodig.

In deze omstandigheden is biotechnologie aanvoeren als redmiddel, hetzelfde als kinderen leren lezen door ze een computer cadeau te doen, in een dorp waar niet eens elektriciteit is. In landen waar burgeroorlogen, wanbeleid en aanhoudende droogte de landbouw volledig deden ineenstorten, zullen ook gene-

tisch gewijzigde gewassen geen zoden aan de dijk brengen.

En willen de Afrikaanse landen die genetisch gewijzigde gewassen wel? Vorig jaar nog weigerde Zimbabwe in volle hongersnood om genetisch gewijzigd voedsel te aanvaarden dat door de Verenigde Staten als voedselhulp werd aangeboden (DS 2 september 2002). Ook Zambia liet liever 25.000 ton genetisch gewijzigde mais rotten in de opslagplaats dan er de bevolking mee te voeden. Of die weigering was ingegeven door gezondheidsoverwegingen of heel andere, politieke belangen, is niet duidelijk.

Zijn die genetisch gewijzigde zaden overigens niet veel te duur voor de Afrikaanse landbouwers? „De vele kleinschalige Afrikaanse landbouwers, die in de eerste plaats voor het onderhoud van hun eigen familie telen, zullen ze waarschijnlijk niet kunnen betalen“, zegt Arie van Genderen van de Nederlandse Stichting Consument en Biotechnologie. „Maar ook in Afrika zijn er grootschalige, moderne landbouwbedrijven. Die staan wel open voor nieuwe technolo-

gieën die hun opbrengst kunnen verbeteren.“

Als de biotechnologie wil bijdragen aan de landbouw in de Derde Wereld, dan moet ze zich in ieder geval richten op de specifieke noden van ontwikkelingslanden. Vaak zitten de genetisch gewijzigde zaden nu zo in elkaar, dat de boer zijn oogst niet meer als zaaigoed kan gebruiken, omdat het zaad na één generatie zijn interessante kenmerken kwijtraakt, of mag hergebruikt worden als extra licentierechten worden betaald aan de leverancier van het genetisch gewijzigde zaaigoed, een moeilijke zaak voor de arme boer uit het Zuiden.

IN LANDEN WAAR BURGEROORLOGEN, WANBELEID EN DROOGTE DE LANDBOUW DEDEN INEENSTORTEN, ZULLEN OOK GENETISCH GEWIJZIGDE GEWASSEN GEEN ZODEN AAN DE DIJK BRENGEN

Bovendien focussen de grote multinationals nu vooral op teelten en eigenschappen die voor de landbouw en de economie in het Noorden interessant zijn, zoals koolzaad dat een bepaalde oliekwantiteit oplevert. Als de biotechnologie ernstig genomen wil worden in haar intentie om de honger te stoppen, moet ze zich in haar onderzoeksinvesteringsrichting op de lokale gebruiken, gewassen en plagen. Maar of de winstvooruitzichten aantrekkelijk genoeg zijn om dat op grote schaal te onder-

steunen, is een andere vraag. Interessante initiatieven lijken hier veeleer te komen uit academische hoek, van universiteiten die niet alleen de genetisch gewijzigde gewassen, maar ook het onderzoek zelf ter plaatse proberen uit te bouwen.

Maar als Afrikaanse landen op grote schaal genetisch gewijzigde gewassen gaan verbouwen, en uit de export ervan extra inkomsten welvaart willen genereren, stuiten ze dan niet op een handels embargo in Europa? Genetisch gewijzigde gewassen, als ze al zouden worden toegelaten, moeten in Europa in ieder geval als dusdanig geëtiketteerd zijn, zodat wantrouwige consumenten kunnen kiezen voor niet-genetisch gewijzigd voedsel. In onze geïndustrialiseerde landbouw is het al een groot probleem om het genetisch gewijzigd voedsel uit de niet-gewijzigde voedselstroom te houden. Hoe zal men in Afrika ooit gescheiden teelt, opslag en transport kunnen garanderen?

Het is misschien een meer theoretische vraag dan een reëel probleem, want in werkelijkheid zijn er allerlei andere regelingen die de handel in voedsel van Zuid naar Noord beperken, regelingen die de economische belangen van Europese en Amerikaanse boeren moeten veiligstellen en daardoor de export uit Afrika bemoeilijken.

Kim De Rijck is wetenschapsredactrice. Elke dag beantwoordt de redactie een actuele vraag

WAARDE REDACTIE

JAGERSLATIJN

ZIPPO

Wie is er eigenlijk begonnen met publieke zelfverbranding als politiek statement? Jan Palach in Praag, of die Vietnamese monnik in de straten van Saigon? In alle geval, de discipline wordt geperfectioneerd, want waar de eersten nog zittend brandden, gingen die Iraanse Moedjahedin van het Volk vorige week als laaiende toortsen rondrennen. Nog een beetje meer beheersing en zij kunnen de hoes van Pink Floyd's *Wish You Were Here* naspeelen. Wat ik niet begrijp is waarom onze volkstrijders zich nu plots als levende molotovcocktails gaan gedragen. Omdat hun doorluchtige leiding in een Franse cel zit? Ja jongens, want moest de Antwerpse stadsadministratie dan doen de afgelopen maanden?

Een raar gevoel geeft het mij anders wel, dat soort beelden. Het is een mengeling van gene omdat je toch gekken hebt, deernis om het weggegooid leven en woede omdat dit soort acties toch altijd een vorm van morele chantage is. Net als bij hongerstakingen of zelfverminkingen komt bij mij dan het laat-je-niet-afdreigen-gevoel à la Margaret Thatcher boven. Maar toch, ik krijg het gezicht van die brandende man niet in mijn netvlies: een verzorgde Pers van middelbare leeftijd met witte haer en een bril. Wat beziet zo iemand? 't Zal wel een mengeling van sjitisme, leninisme en Zoroastrische vuurcultus zijn, maar zo iets komt niet tot ontbranding als er niet iets zeer grondig fout zit, zie Palestina, Tsjetsjenië, Sri Lanka. Moeten onze nationale zenders trouwens niet

eens gaan nadenken of dergelijke beelden wel kunnen? Het blijft toch een soort *snuff movie* in prime time en dan kijken ook kinderen. Je kunt je zelfs vragen stellen bij het uitzenden *tout court*, want is het niet precies de aanwezigheid van camera's die de kandidaat-fakkels naar de aansterker doet grijpen? Ik stel voor dat Stef en Martine voortaan sec melden dat er tijdens de protestactie twee zelfmoordpogingen waren. De rest verzinzen we er dan zelf wel bij, als we de arme ambulanciers aan het werk zien bij een smeuulend hoopje ellende. *Lieven Dejager*

**(het, g.m.v.) grootspraak van jagers, ongelofelijke verhalen van jachtavonturen*

www.standaard.be/jagerslatijn

BRUSSEL

Sommige Brusselaars begrijp ik toch niet goed. Het is zoals met de landbouwers: altijd maar klagen.

Klagen over de hoofdstedelijke en internationale functies, die zoveel lasten op Brussel leggen dat het niet meer om aan te zien is. En nu een van die instellingen dreigt te verkassen, is het weer niet goed. In plaats van te juichen om de verminderde overlast, wordt er geklaagd over het mogelijke verlies aan inkomsten.

Die schizofrene toestand kan enkel verholpen worden door een degelijke, wetenschappelijke kosten-batenanalyse van de driedovoudige functie (België, beide gemeenschappen, internationaal) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het kan niet dat men federaal geld blijft opeisen op basis van de lasten die de rol van hoofdstad met zich brengt. Het kan niet dat men studies blijft bestellen om alleen de lasten te evalueren. Het kan niet dat er federaal geld besteed wordt aan de grondwettelijke tweelichtheid van Brussel en ondertussen de taalwetten met voeten blijft treden. **Guido Ghekiere (Brussel)**

GENOCIDEWET (1)

Als Amerikanen van Mars komen en Europeanen van Venus, dan komen Belgen vast van Mercurius, de planeet genoemd naar de god van kleinhandel, dieven en winst.

In het land van Mercurius lijkt de klant wel koning, zelfs wanneer die klant de internationale rechtsregels met voeten treedt, op eigen houtje oorlogen begint, bondgenoten wil winnen met leugens, bedrog en de belofte om er het Navo-hoofdkwartier te vestigen, waarmee het kandidaat EU-lid Polen gepaaid werd tot deelname aan de oorlog tegen Irak.

Het „universele“ uit de Belgische genocidewet schrappen met als argument dat er voor genocide, oorlogsmisdrijven en misdaden tegen de menselijkheid sinds kort een Internationaal Strafhof resideert in Den Haag, is ietwat bij de haren getrokken.

Eind 2000 ondertekende Bill Clinton samen met 160 andere landen het oprichtingsverdrag van het Permanente Internationale Strafhof dat door de Verenigde Naties werd opgericht. Zijn opvolger George W. Bush weigerde dit verdrag te ratificeren en trok zelfs de oprichtingsondertekening in. Met inmiddels 37 bondgenoten werd een bilateraal akkoord afgesloten waarin zij beloven geen Amerikaanse staatsburgers uit te leveren aan het Internationaal Strafhof in Den Haag, in ruil voor financiële klantenbinding vanuit Washington.

Anderzijds eist de regering-Bush van haar bondgenoten wel dat ze hun eigenste staatsburgers aan de Amerikaanse justitie uitleveren wanneer ze verdacht worden van terroristische misdaden in en tegen de VS. Vergeet niet dat in de VS vandaag nog steeds de doodstraf wordt

uitgesproken en uitgevoerd. De Amerikaanse senaat heeft bovendien een wet goedgekeurd waardoor Amerikaanse staatsburgers met geweld bevrijd mogen worden wanneer zij in een rechtszaak voor het Internationaal Strafhof worden gedaagd.

Wie vandaag na de zoveelste aanpassing van de Belgische genocidewet hoopt dat het Navo-hoofdkwartier niet meer uit Brussel zal verdwijnen, leeft van illusies. De verhuizing van de Navo, zelfs naar de overkant van de straat in dezelfde stad in hetzelfde land, is hoe dan ook een breekpunt voor een organisatie die in 1949 werd opgericht om met militaire dreiging internationale machtsverhouding te legitimeren en te bewaren. Die machtsverhouding is intussen fors gewijzigd en zal verder evolueren. De economische wetmatigheden zijn van die aard dat ze na verloop van tijd nieuwe politieke en dus ook militaire machtsverhoudingen zullen genereren, of de regering-Bush dat nu wil of niet.

Jan Van Duppen *gemeenschapssenator SP.A-Spirit (Turnhout)*

GENOCIDEWET (2)

Ik heb het helemaal eens met Rik Coolsaet („De slag om België“, DS 23 juni), maar ik had een andere titel gekozen hebben: „De botsing van wereldbeelden.“

Ik heb meer en meer het gevoel dat de wereld een keuze krijgt tussen het rauwe macho-wereldbeeld dat de Verenigde Staten verkondigen, en een wereldbeeld gebaseerd op internationale orde.

De VS zijn in al hun politieke of militaire meningsverschillen partij en sheriff tegelijk-

tijd. Ze zijn wars van elke internationale rechtspraak (international gerechtshof, verdrag van Kyoto...). Ze leggen de VN-afspraken naast zich neer of blokkeren de uitvoering ervan (Israël, bijvoorbeeld wordt niet aangepakt, ondanks flagrante inbreuken op de VN-resoluties. Voor Irak daarentegen moest blijkaar niet op een internationaal mandaat gewacht worden).

Slechts weinig landen durven hier tegenin te gaan.

De Belgische genocidewet mag dan niet perfect geweest zijn, dit sluit niet uit dat ze een belangrijke stap is naar de alternatieve wereldorde die zich aandient. Natuurlijk kan België niet op tegen de bedreigingen van Washington. Natuurlijk is het pragmatischer om te zwijgen en te buigen voor de druk.

Maar zoals ook Rik Coolsaet het stelt: soms volstaat een kleine proteststem om een zaak een andere wending te geven.

Die rol is een klein land als het onze op het lijf geschreven. **Erwin Cornelis (Dendermonde)**

GENOCIDEWET (3)

Na een verkiezingscampagne waarin de premie met cijfers goochelde dat het een lieve lust was, gaat paars gewoon op zijn elan verder. Na de heisa rond de genocidewet gingen de regeringspartners eerst een ronde N-VA-bashen (in *de dag*), en nu heeft Louis Michel ontdekt dat CD&V de grote schuldige is. Het is weer de schuld van iedereen, behalve van onze paarse vrienden. Ik denk met weemoed terug aan de tijd toen politici nog

rekenschap moesten afleggen aan de kiezer. Maar als je via een kiesdrempel zo'n half miljoen kiezers monddood maakt, een vijfde van de kiezers demoneert omdat ze op de verkeerde partij stemmen en er zo'n zeshonderdduizend Belgen ongestraft kunnen thuisblijven bij de verkiezingen, aan wie moet je dan nog verantwoording afleggen, behalve aan de partijvoorzitter? **Bruno Iserbyt (Menen)**

GOD TABOE

„God hoort thuis in de kerken. Daar heeft Hij het uitstekend naar zijn zin“, schrijft Peter De Graeve (*DS 19 juni*). Hij is niet de enige die God in de kerken wil opsluiten.

Ik pleit er niet voor om God in de grondwet van de EU op te nemen. Wat mij wel verwondert, is dat Peter De Graeve waarschuwt voor het verval van het „historisch bewustzijn“. Terwijl de blinde vlek in zijn historisch bewustzijn toch erg opvallend is. Mag ik hem even enkele vragen voorleggen?

Wie waren de eersten om ziekenhuizen op te richten? En tehuizen voor bejaarden? Door wie werden aanvankelijk wezen en verstoten kinderen opgevangen? En wie richtte instellingen op voor psychiatrische patiënten voordat de „psychiatrie“ geboren werd? Om nog te zwijgen over het onderwijs...

Heeft Peter De Graeve ooit kennisgemaakt met religieuzen die hun hele leven bij zieke of krankzinnige mensen hebben doorgebracht? En denkt hij misschien dat de inzet van die duizenden mensen niet te maken had met het christelijk geloof?

Hebben Socrates, Plato, Caesar en Augustus

zich op dezelfde manier ingezet voor zieken, bejaarden, krankzinnigen?

Ik hoop maar dat Peter De Graeve en zijn geestesgenoten (onder wie enkele notoire politici) die God in de kerken willen opsluiten, hun wensen niet kunnen oprdingen. En dat christenen zich door hen niet laten ringeloren. Het christendom is, tot spijt van wie het benijdt, een bron — ik zeg niet 'de enige bron' — van humanisering van de mensheid. **Ludo Hendrickx (Leuven)**

ONDERWIJS

In „Gemeenschapsonderwijs in cijfers“ (*DS 23 juni*) wordt enkel gesproken over leerkrachten en directeurs in een school. Tevergeefs probeert de AcoD steeds weer de aandacht te vestigen op het bestaan van vele andere werknemers in het onderwijs: administratief en ondersteunend personeel, verklieden, paramedisch personeel, opvoeders... Met vele duizenden zijn ook zij tewerkgesteld in de scholen. Ik kan aanvaarden dat men het in pure onderwijsdossiers enkel heeft over leerkrachten en directeurs, maar anders: een beetje erkenning voor alle teamleden van het onderwijs, graag. **Guido Rasschaert** *Algemeen Secretaris AcoD-Ministeries (Brussel)*

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Studiekeuze. Het onderzoek *Gezocht: ingenieur m/v (DS 24 juni)* van het Steunpunt Gelijkheidsbeleid van de Antwerpse en Limburgse universiteit, is uitgevoerd in samenwerking met het Centrum voor Onderwijssoevereigniteit van de Katholieke Universiteit Leuven. Uit de studie blijkt onder meer dat jongeren beïnvloed worden door de studiekeuze van hun ouders wanneer zij voor dezelfde beslissing staan.

WAARDE REDACTIE is de rubriek voor reacties van lezers op berichten, artikelen en commentaren in De Standaard. Bij voorkeur tellen die reacties niet meer dan 1500 tekens (25 regels van 60 aanslagen).

Ze kunnen worden verstuurd via de post (A. Gosselatan 28, 1702 Groot-Bijgaarden), of fax (02-466 13 77) of de mail (opinie@standaard.be). Alleen als de naam en het volledige adres van de auteur erbij vermeld staan (ook in de mails) komen ze voor publicatie in aanmerking. Anonieme brieven of mails worden genegeerd. De redactie mag bijdragen inkorten, redigeren of weigeren. **OPINIE & ANALYSE** vindt u ook terug op het Internet. Daar kunt u de eerder verschenen opiniebijdragen bekijken en rechtstreeks reageren op de commentaarartikelen. In ons on-lineforum kunt u deelnemen aan discussies over actuele onderwerpen.

www.standaard.be/standpunt

COLOFON DE STANDAARD

DE STANDAARD
www.standaard.be

NV Vlaamse Uitgeversmaatschappij
Gosselatan 28, 1702 Groot-Bijgaarden
tel: 02-467.22.11, fax: 02-467.26.96
standaard@vum.be

VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR
Thomas Leysen

GEDELEGEERD BESTUURDER
Jo Van Croonenborch

Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit De Standaard en De Standaard Online zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze verder verspreid worden. De voorwaarden voor reproductie vindt u op www.standaard.be/copyright.

HOOFDREDACTEUR
Peter Vandermeersch

ADJUNCT-
HOOFDREDACTEURS
Bart Sturtewagen
Anni van Landeghem

ART DIRECTOR
Johan Dockx

COMMERCEEL MANAGER
Gert Ysebaert

FINANCIËLE EN
PERSONEELS MANAGER
Peter Boon

SECRETARIAAT
Rita Steyaert, An Temmerman,
Rina Van De Pol
fax: 02-467.26.96

EINDREDACTIE Peter Cuyppers (chef), Guido Boods, Vic De Donder, Ilse Degryse, Erik De Kegel, Hubert De Vogelaere, Gert Devreese, Els Groessens, Paul Gybels, Frans Kieckens, Bart Lagae, Marc Mercy - fax: 02-467.26.96

REDACTIE WEISTRAAT Bart Brinckman (chef), Isabel Albers, Bart Dobbelaere, Guido Fonteyn, Anja Otte, Guy Tegenbos, Boudewijn Vanpeteghem
weistraat@standaard.be - fax: 02-466.13.77

REDACTIE BINNENLAND Michel Vandersmissen (chef), Veerle Beel, Alexandra De Laet, Mark Eeckhout, Guy Franssen, Inge Ghijss, Dominique Minten, Filip Verhoest, Antoon Wouters, Tom Ysebaert
binnenland@standaard.be - fax: 02-466.13.77

REGIO André Schrijvers (chef), Els Depuydt, Dorien Knockaert, Jozef Leysen, Dieter Styne
regioneuws@standaard.be - fax: 02-467.26.96

ECONOMIE Karin De Ruyter (chef), Jan Bohets, Luc Coppens, Pascal Dendooven, Wim De Preter, Stefan Michielsens, Ruben Moolijman, Nancy Nackers, Johan Rasking, Pascal Sertyn, Christof Vanschoubroek
economie@standaard.be - fax: 02-463.19.39

BUITENLAND Evita Neefs (chef), Bart Beirlant, Bernard Bulcke, Jörn De Cock, Mia Doornaert, Manu Tassier, Frans Vandepuete, Isa Van Dorsselaer
buitenland@standaard.be - fax: 02-466.99.84

OPINIE Tom Heremans (coördinatie), Pieter Lesaffir
opinie@standaard.be fax: 02-466.13.77

CULTUUR EN MEDIA Peter Vantuyghem (chef), Eva Berghmans, Steven De Foer, Frank De Graeve, Inge Schelstraete, Geert Sels, Geert Van der Speeten, Jan Van Hove, Marcel van Nieuwenborgh, Filip van Ongevalle, Karel Verhoeven
cultuurmedia@standaard.be - fax: 02-466.32.99

WETENSCHAP Hilde Van den Eynde (rubriekleider), Kim De Rijck, Steven Stroeykens
wetenschap@standaard.be - fax: 02-466.32.99

LETTEREN Frank Albers (chef), Heide Boonen, Filip Huysegems, Veerle Vanden Bosch
letteren@standaard.be - fax: 02-467.27.98

DSM, TROTTOIR, DS2 Eric Bracke (chef), Koen Cauwelier, Laurens De Keyser, Sam Delbecq, Peter Jacobs (coördinator DS2), Anna Luyten, Gilbert Rook, Katrien Stroobants, Rita Verhaege, Rein Verhoeven
fax: 02-463.00.15

SPORT Erik De Kegel (coördinatie), François Colin
sport.ds@standaard.be

GRAFISCHE REDACTIE Dirk Huyghe (coördinator), Steven Dekeyser, Bart De Neve, Maryvonne Jacobs, Kristine Van de Gaer, Danny Van den

Eeckhout, Tinne Van Litsenborg, Philip Vercruyssen
fax: 02-467.26.96

FOTOREDACTIE Evert Hermans (coördinator), Michiel Hendryckx, An Nelissen, Veronique Nolens, Ivan Put, Gert Swinnen
fax: 02-467.26.96

TAALBEWAKER-OPLEIDER Ludo Permentier
fax: 02-466.32.99

DE STANDAARD ONLINE
Johan Mortelmans (publishing manager), Klaas Debacquer, Henk Tack, Patrick Saliën, Heleen Touquet, Bart Van Belle,
standaardonline@standaard.be - fax: 02-466.32.99

PERSONEEL EN MAILADRESSEN
voornaam.naam@standaard.be
voorbeeld: alexandra.de.laet@standaard.be

MARKETING & VERKOOP
Sylvia Avonstondt, Griet Ducatteeuw, Koen Meuseen, Tina Van Den Meersschaet, Mia Venken

KLANTENDIENST
automatische klachtenregistratie: 0800-500.91
uitreiking: 02-790.21.11
andere info: 02-790.21.10 - fax: 02-790.21.19

VERKOOPSVORWAARDEN DESTANDAARD

België Bij dagbladhandelaar of rondverkooper: 1 euro op werkdagen, 1,25 euro op zaterdag. Abonnement 26 euro per maand, 70 euro per kwartaal, 134 euro per semester en 242 euro per jaar. Stort het bedrag op rekening 432-4021761-90 van NVUM. De Standaard met vermelding nieuw abonnement. Abonneer online www.standaard.be/abonnement

BUITENLAND Bij dagbladhandelaar: Nederland, Luxemburg, Groot-Brittannië. Abonnement: Tarieven beschikbaar bij klantendienst. www.standaard.be/info/krant U kan uw krant laten nasturen naar uw vakantieadres. Stuur uw aanvraag, drie weken voor uw vakantie op naar VUM klantendienst, Gosselatan 30, 1702 Groot-Bijgaarden.

ADVERTENTIEWERVEN
VUMRegie: tel. 02-467.27.90, fax: 02-463.39.40
www.vumregie.be
Schrift: tel. 0800-15511, fax: 0800-15748
Scripta: tel. 02-475.37.50, fax: 02-478.04.77
www.scripta.be
www.standaard.be/info/adverteren

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Peter Vandermeersch